

waarnemende burgemeesters benoemen (waarnemende wethouders zouden uitsluitend benoemd worden door de commissarissen der koningin) en als naar het oordeel van het Militair Gezag de commissarissen der koningin of de provinciale gedeputeerden niet voldeden (in beginsel zouden op de bestuursposten diegenen terugkeren die op 10 mei '40 in functie waren geweest), dan zou het waarnemers mogen voorstellen die dan bij koninklijk besluit zouden worden benoemd.

De staf Militair Gezag bestond in de zomer van '44 uit honderdvijfen-zeventig officieren en bijna zeshonderd onderofficieren en minderen. Die sterkte was officieel aanvaard door het Britse *War Office*, hetgeen betekende dat de staf op het Continent alles zou krijgen wat hij nodig had om te kunnen functioneren: rantsoenen, huisvesting, enig transportmaterieel. De staf was ingedeeld in een stafbureau, een secretariaat, een bureau repatriëring (bestemd om diegenen die door het buiten het Militair Gezag staande Regeringscommissariaat voor de Repatriëring naar Nederland waren teruggebracht, op te vangen en naar hun woonplaatsen te vervoeren), een bureau grensbewaking, en twaalf z.g. secties: binnenlandse zaken, arbeidszaken, juridische zaken, politie, brandweer en luchtbescherming, financiën, economische zaken, aanvoer en transport, volksgezondheid, openbare werken, radio- en lijnverbindingen, voorlichting, en PTT-exploitatie. Men ziet: een groot deel van het in Londen opgebouwde departementale apparaat werd, zij het met afwijkingen, in de staf Militair Gezag als het ware weerspiegeld — die staf was dan ook bedoeld als voorpost van de regering. Zij, de regering, had het Militair Gezag in het leven geroepen, het was formeel aan háár ondergeschikt, zulks evenwel met dien verstande dat andere ministers dan de minister van oorlog hun opdrachten aan het Militair Gezag via die minister moesten geven en dat opdrachten van algemene aard, 'aanwijzingen', alleen gegeven konden worden bij koninklijk besluit; voor elk van die 'aanwijzingen' was dus medewerking van de koningin nodig.

In hoofdstuk 5 vermelden wij dat al vóór de bevrijding van Maastricht (14 september) een deel van de staf Militair Gezag in Brussel was aangekomen en dat de militaire commissaris voor Limburg, majoor mr. C. W. A. Schürmann, in Maastricht meteen al had moeten ingrijpen om te voorkomen dat de districtscommandant van de OD het door de OD voorbereide militair gezag zou gaan uitoefenen. Wij vermelden voorts dat generaal Kruls op 12 september niet minder dan 29 verordeningen ondertekende die wereldkundig gemaakt moesten worden in een alsnog te drukken *Publicatieblad van het Militair Gezag*; die verordeningen regelden, schreven wij, een groot aantal aspecten van het leven in Nederland,